

השופט ביין: צריך להילחם בעומוס העצום במערכת

מאת ליאור פרי

השבוע פורסמו נתונים על עומס התיקים המוטל על שופטים תוך ציון שמם של מספר שופטים חיפאים עמוסים במיוחד. לפי הפרסומים, מעל 2,000 תיקים נגרים ארבע שנים ויותר בבתי משפט מחוזיים כך שכיום בבתי המשפט המחוזיים בישראל מתנהלים כ-53 אלף תיקים, ממוצע של כ-300 תיקים לשופט. השופט בדימוס פרופ' דן ביין, לשעבר סגן נשיא ביהמ"ש המחוזי וכיום שותף מייסד במשרד עוה"ד פרופ' ביין ושות' מחיפה, בורר ומגשר, מוביל מגיב לנתונים שפורסמו שמערכת המשפט קורסת מעומס ותיקים נגרים שנים. לדבריו, מספרים המתייחסים לשופטים

ספציפיים אינם בהכרח

משקפים את העומס

המוטל על כל אחד מהם,

שכן קיימים הבדלים

גדולים בין סוגי תיקים

שונים, מבחינת הזמן

השיפוטי שיש להקדיש

לכל אחד מסוגי תיקים

אלה. יש תיקים כמו

תיקים פליליים או תיקים

מסחריים מורכבים, בהם

מוקדש זמן רב לשמיעת

עדים, מומחים וכיו"ב ויש

תיקים כגון תיקי פשיטת

רגל בהם אין כמעט

שמיעת עדים ונדרשות



השופט פרופ' דן ביין
צילום: ארכיון

בהם החלטות קצרות שאינן דורשות זמן שיפוטי רב. כמו כן לדעתו, העובדה שהצטבר אצל שופט מסוים מלאי של תיקים אינו אומר לכשעצמו דבר. מה שצריך לבדוק הוא דווקא את הצד השני של המטבע - צד "התפוקה" כלומר כמה תיקים סיים כל שופט, אך כמובן גם כאן צריך להבחין בין תיקים לפי סוגם. "האמור אינו בא לכפור בעצם העובדה שעל כל שופט מוטל עומס רב וקשה ביותר לתפקד בצורה האופטימלית בתנאים אלה".

לדברי השופט ביין, "הפתרון להקלת העומס

הוא בעידוד הצדדים לפנות לפתרונות

אלטרנטיביים ובעיקר גישור ובוררות. לדבריו

יש חשיבות להשריש תרבות של העדפת פתרונות

קונסטרוקטיביים מחוץ לבית המשפט, על פני

פניה בכל ענין לערכאות. החינוך של עורכי הדין

למציאת הפתרונות אלטרנטיביים, צריך להתחיל

עוד בבתי הספר למשפטים. בין היתר יש להטמיע

את הרעיון שבכל הסכם מסחרי או אחר יהיה

כלול סעיף המתייחס למצבי מחלוקת והמחייב את

הצדדים, בטרם יפנו לביהמ"ש, לנסות לפתור את

המחלוקת בדרך של גישור וככל שהגישור לא יעלה

יפה, לפנות לבוררות".